

Ivan Wolffers is arts, wetenschapper en schrijver. Hij heeft prostaatkanker.

Ivan Wolffers

Niets erger dan de alternatieve paria

Paradigma

Wanneer is toch het woord paradigma in de mode geraakt? Je kunt niet op een bijeenkomst komen of er is wel iemand die zegt dat het tijd is voor een paradigmaverandering. Maar is het niet eens tijd dat we leren het paradigma van iemand anders te respecteren? Onlangs had ik me publiekelijk uitgesproken voor het niet verzwaren van de kosten van gebruik van niet-reguliere genezers door btw over hun diensten te heffen. Ik denk dat diensten waar 70 procent van de patiënten zich met enige regelmaat van bedient niet duurder moeten worden gemaakt dan strikt noodzakelijk. Dat toch doen druist namelijk in tegen de acht criteria van de Wereldgezondheidsorganisatie voor het garanderen van goede toegang tot zorg. Je kent ze wel *affordable, accessible, equity*... en in die lijst staat ook nog *appropriate*. Dat laatste wil zeggen: zorg op een manier die aansluit bij de behoeften van de gebruiker en niet bij het paradigma van de arts. Waarschijnlijk is het paradigma van de toegang tot zorg helemaal niet het paradigma van de collega's die meenden te moeten beweren dat ik door mijn standpunt 'dus' een voorstander van alternatieve geneeswijzen ben omdat ik me niet voeg naar het biomedische paradigma. Als ik zie dat mensen zulke dingen schrijven, denk ik onmiddellijk dat ze paradigma en dogma verwarren en met de starre principes van monotheïstische religies eisen dat men zich geen andere god mag kiezen dan de hunne. Elke wetenschappelijke discipline heeft zijn eigen paradigma.

Gedurende mijn studie antropologie heb ik andere dingen geleerd dan daarvoor tijdens mijn studie geneeskunde. In die laatste vormt de biologie van de mens de basis voor het begrijpen van ziekte en gezondheid. Het zit er bij mij ingehamerd en is er niet meer uit te krijgen. In de antropologie vormt het gedrag van de mens de basis van het begrijpen van het ontstaan van een cultureel systeem en daarbij horende gewoontes. Waarom zoeken mensen bepaalde vormen van zorg, waarom hebben ze er wel of niet geld voor over, waarom geloven mensen in de heilzame werking van een behandelmethode, allemaal vragen die losstaan van de biologie en die je ook niet met het biomedisch paradigma moet proberen te beantwoorden. In mijn schrijvende bestaan heb ik vaak kritische dingen geschreven over geneesmiddelen. Producenten van geneesmiddelen reageerden dan met een persbericht met meestal dezelfde tekst 'alternatief arts Ivan Wolffers vindt...' Iemand die iets anders vindt moet je gewoon een alternatieve genezer noemen. Er is in de biomedische hiërarchie niets erger dan de alternatieve paria. Uitstoting uit de wetenschappelijke kerk is de straf. Ik was ervan overtuigd dat we dat ondertussen achter ons hadden gelaten. Laat iemand, voordat-ie zegt dat het tijd is voor een ander paradigma, eerst laten zien dat-ie buiten zijn eigen paradigma durft te kijken. Dan komt niemand vast te zitten in de isolatiecel van het eigen gelijk. ■